

KJAK

Brúkarin skal ráða í Atlantsflogi

Høgni Hoydal vil hava Atlantsflog at flúgva til nógv ferðamál – um neyðugt við stuðuli úr landskassanum. Eg rokni ikki við, at tað eru fleiri rokningar, skattgjaldarin vil hava. Eg rokni við, at hann vil hava bíligari ferðaseðlar

Sjúrður Skaale

Í einum orðaskifti um nýggju strategiina hjá Atlantsflogi í Rás2 mikudagin segði Høgni Hoydal, at "nú hoyra vit Sjúrð Skaale siga, at vit bara skulu flúgva til Danmarkar".

Í kjaki kann vera snilt at siga fólk hava onkran viðgongda meining, sum tey slett ikki hava, og so seta seg sjálvan upp ímóti tí, mann hevur hongt um hálsin á øðrum.

So er í hesum føri. Eg havi aldrin sagt, at Atlantsflog bara skal flúgva til Danmarkar.

Men eg eri, eins og Høgni og mong við honum, ørkyml-

aður av tí, sum er hent í føroyska flogfelagnum farnu tíðina:

Fyrst trýsti landsstýrismaðurin ein ávísan persón í nevndarformanssessin – ímóti felagsins egnu reglugerð.

Síðani varð stjórin frákoymdur uttan greiða grundgeving.

So bleiv ein nýggjur stjóri settur. Hann skuldi fremja eina nýggja strategi – men hevði einki boð uppá, hvør henda strategi skuldi vera.

Og nú er mann so farin til eina danska ráðgevingarfyrirøku at, skilst, keypa sær uppskot til ta nýggju strategjiina.

Brúkarin lopin um

Í staðin fyri at fara beint til donsku fyrirøkuna, skuldi nýggja leiðslan vent sær til tey, sum eiga og brúka Atlantsflog: Føroya fólk! Tað er tørvin hjá hesum, felagið er til fyri at nøkta.

Arbeiðið við nýggju strategjiini skuldi byrjað við

tveimum einføldum spurningum: 1) Hvat vilja føroysk privatfólk hava? 2) Hvat vil føroyska vinnulívið – m.a. ferðavinnan – hava?

Sjálvur eri eg rættiliga vísur í, hvat svarið hevði verið, um hesi sluppu at siga sína hugsan: Vit vilja sleppa av landinum og til landið so ofta og so bíliga sum gjørligt!

Og um hetta – høgur frekvensur og lágur prísur – verður greiða málið, so hevur tað sjálvsagt avleiðingar: Onnur málugu vika.

Aðrar destinasjónir

Fleiri av eigarunum høvdu helst eisini sagt, at tey vilja sleppa beinleiðis úr Føroyum til øll okkara grannalond.

Men um hetta hevði havt við sær munandi hægri prísir á høvuðsleiðini til Kasturp, høvdu tey uttan iva valt lægru prísirnar fram um eyka destinasjónirnar. Kasturp er jú millum størstu ferðslumiðdeplar. Standa vit har, standa flestu hurðar

opnar. Bæði til grannarnar og til meira fjarskotin ferðamál.

Summar aðrar destinasjónir eru kortini upplagdar.

Atlantsflog hevur júst gjørt ein sáttmála við Statoil, sum hevur við sær nógv flúgving til Norra í summar. Tað er óført! Felagið flýgur eisini til Norra fyri føroysk reiðarí. Super!

Alt, sum kann menna felagið, førleikarnar, skapa inntøkur og arbeiðspláss, er gott.

Men um avleiðingin av nýggjum destinasjónum er, at fólk skulu rinda stóran yvirprís fyri at sleppa av landinum, rokni eg ikki við, at vanligir føroyingar og vinnulívið – herundir ferðavinnan - taka undir við tí.

Prísirnir á leiðini til miðdepilin í Kasturp eru ein stór forðing fyri menning av samfelagnum í dag. Tí má fremsta fokus vera á prís og frekvens á hesi leiðini.

Felagið má ikki lata seg freista til at skríva hesar

prísirnar upp, tí t.d. norska oljuvinnan, danski handilsflotin ella tað almenna ikki spyrja hvat tað kostar.

Tað er jú mark fyri, hvat onnur hava ráð til – her hugs eg bæði føroyska vinnulívið, føroyskar privatpersónar, og útlendsk ferðafólk.

Skattgjaldarin skal rinda

Høgni Hoydal mann vera greiður um, at tað kann vera trupult samstundis at røkka málunum um fleiri destinasjónir og lægri prísir.

Men hann vil hava bæði. Og viðvíkjandi prísunum segði hann lætt og elegant í Rás2, at "vit eru til reiðar at stuðla tí vissi tað skal til fyri at fáa prísirnar niður".

»Vit« merkir í hesum føri ikki, at Tjóðveldi er til reiðar at stuðla. Tað merkir, at Tjóðveldi er til reiðar at fara í lummarar á skattgjaldarunum eftir pengum at stuðla við.

Eftir hesum modellinum skulu vinnulív og privatfólk

altso rinda teir dýru ferðaseðlarnir gjøgnum skattin. Og tað er ein ógvuliga asosial skipan: Tey, sum flúgva minst, skulu rinda fyri tey, sum flúgva mest. Og tey, sum flúgva minst, eru sum kunnugt ikki tey, sum tjena mest.

Flúgving er sera dýr. Ein skipan, har fleiri destinasjónir skulu haldast á lívi við skattafrónum, kann skjótt gerast skattgjaldaranum ógvuliga tung.

Eg rokni ikki við, at tað eru fleiri rokningar, fólk vilja hava. Eg rokni við, at tey vilja hava bíligari ferðaseðlar.

Leggur nýggja pensionslógin upp til anarki???

Eli Brimsvík formaður í Havnar Handverkarafelag

Nú hava vit loksins fingið nýggja Eftirlønarlóg setta í gildi í Føroyum.

At vit hava brúk fyri eini tryggari eftirlønarlóg, eru tey flestu av okkum samd um. Men er henda sokallaða eftirlønarlógin trygg?? Eg haldi ikki. Tað sum kann undra er, at mynduleikarnir við hesi nýggju lógini leggja upp til, at landi kann ognartaka løn hjá fólki.

Lógin ásetur, at allir borg-

arar í landinum millum 21 og 67 ár, við nøkrum fáum undantøkum, skula rinda til sína egnu aldurdóm. Eisini hevur man, sum øll vita lóggivið fyri, at allar eftirlønir skula skattast við inngjald. So skuldi ein trú, at restin var ogn hjá borgaranum, men so er ikki.

Nei, man tekur sær rætt til, at avgera hvussu ein borgari skal hava peningin út aftur, hóast, at hetta er skattaður peningur. Skatturin er longu goldin við inngjald. Hetta er eftir mínum tykki, at fara ov langt. Eg havi altíð bilt mær inn, at tá eg havi goldið skattin av míni løn, so er ræðisrætturin av restini mín. Høvdu vit ikki eftirløn, so var goldna minsta tímalønin hjá einum handverkara ikki 128,93 kr. men 145,69 kr + feriløn. Men so einfalt er tað eftir øllum at døma als ikki. Og vit siggja eisini, at í eftirlønarlógini, § 4 stk.2 um

útgjald stendur soleiðis: 1) Í minsta lagi 45% skal verða útgoldin sum lívslong veiting, lívrenta, ið sbrt. hesari løgtingslóg er ein eftirlønarskipan, ið verður útgoldin leypandi, so leingi tann, sum eigur og hevur stovnað tryggingina, er á lívi, men sum fellur burtur, tá viðkomandi doyir.

§.10.stk.2. Stk. 2. Er samlaða eftirlønarsamsparingin hjá øllum føroyskum eftirlønarveitarum tilsamans minni enn 400.000 krónur við eftirlønarløndur sbrt. § 9, stk. 2, kunnu í staðin upp til 60.000 krónur rindast út sum kapitalútgjald, og restin verða goldið við upp til 2.500 krónur um mánaðin. Aftur her siggja vit, at vit verða Ómyndiggjørd ov okkara myndugleikum.

§12. Stk.2. Rindast skulu 40% í eftirlønarskatti til lands-

kassan av inngjaldi til eftirlønarsamsparing.

Eg havi sera ringt við, at fata hvussu okkara myndugleikar kunna loyva sær, at avgera hvussu okkara egnu pengar skula útgjaldast, tá vit koma har til. Og uppáftur verri er, at um vit eru so óheldig, at doyggja, aðrenn eftirlønarløndur-"tað kann jú henda"- tekur man sær rætt til, at ognartaka part av innistandandi, sum vit hava uppspart og sum vit hava goldið skatt av. Hettar er á markinum til diktatur/anarki, og er tað mær ein gáta, hví eingin politikkari setur spurnartekin við hetta.

Men svarið tí viðvíkjandi finna vit í eini aðrari paragraff í somu løgtingslóg. § 3 umrøður undantøk í samband við inngjald og har framgongur, sum vit vita, at tæmastumannaftirlønir (sum landstýris og løgtings-

fólk fáa) eru undantiknar inngjaldi, tí at hesar verða goldnar beinleiðis av figgjarlógini og kunna eisini arvast, um politikkarin doyir aðrenn eftirlønarløndur. So her er stórus mannemunur gjørdur á okkum borgarum. Tað er líka so ófatuligt, at lærd fólk, sum hava sitið á skúlabonki stóran part av sínum lívi, í ráfasta álvara hava sitið og brúkt tíð og kreftir uppá eitt slíkt missfostur av eini lóg, sum als ikki javnstillar allar borgarar í hesum landi. Ikki undarligt, at fólk aftra seg við at flyta til Føroyar. Tað er nógv, sum bendir á, at vit hava anarkistiskar tilstandir í hesum landi.

Havi lati mær fortalt, at útroknaða virði av eftirlønarskyldunum hjá landskassanum, viðv tæmastumannaftirlønnum liggur um einar 3 til 4 milliardir kr, sum skattaborgarin so kemur til at gjalda afturat øllum

teimun skattafríu ágóðunum, sum vit longu gjalda fyri.

Vildi ynskt, at onkur journalistur tók hetta álvarsmál upp, og kannar tað til botns, tí tað kann ikki vera meiningin, at okkara fólka-valdu als ikki skula verða við til "ella í minni mun" at rinda prísir tað kostar, at búgva í hesum landi, men bert smíða lógir til egnan fyrimun.